



Judikatūras krājums

TIESAS RĪKOJUMS (devītā palāta)

2014. gada 8. maijā *

Reglamenta 99. pants — Direktīva 2003/4/EK — Spēkā esamība — Vides informācijas pieejamība sabiedrībai — Izņēmums no pienākuma izpaust vides informāciju, ja izpaušana varētu kaitēt jebkuras personas tiesībām uz taisnīgu tiesu — Apstākļi, ka šis izņēmums dalībvalstīm nav obligāts — LES 6. pants — Hartas 47. panta otrā daļa

Lieta C-329/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Unabhängiger Verwaltungssenat Wien* (Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 12. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 17. jūnijā, tiesvedībā

Ferdinand Stefan

pret

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft.

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Safjans [*M. Safjan*], tiesneses A. Prehala [*A. Prechal*] (referente) un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *F. Stefan* vārdā – viņš pats,
- Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,
- Grieķijas valdības vārdā – *G. Karipsiadis*, pārstāvis,
- Francijas valdības vārdā – *C. Diégo* un *S. Menez*, pārstāvji,
- Zviedrijas valdības vārdā – *C. Meyer-Seitz* un *C. Hagerman*, pārstāvji,
- Eiropas Parlamenta vārdā – *L. Visaggio* un *P. Schonard*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Eiropas Savienības Padomes vārdā – *J. Herrmann* un *M. Moore*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *L. Pignataro-Nolin* un *H. Krämer*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu lietu izlemt, izdodot motivētu rīkojumu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu,

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvas 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 26. lpp.) spēkā esamību un interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *F. Stefan* un *Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft* (Federālā zemkopības, mežsaimniecības, vides un ūdenssaimniecības ministrija, turpmāk tekstā – “*Bundesministerium*”) par minētās ministrijas atteikumu izpaust prasītājam vides informāciju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 2003/4 2. pantu “Definīcijas”:

“Šajā direktīvā:

1. “Vides informācija” ir jebkura informācija rakstiskā, vizuālā, audio, elektroniskā vai citā formā par:

a) vides elementu, piemēram, [...] ūdeņu [...], stāvokli [...]

[..].”

- 4 Minētās direktīvas 3. panta “Vides informācijas pieejamība pēc pieprasījuma” 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nodrošina, lai publiskajām institūcijām, neprasot pamatojumu, saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem būtu pienākums sniegt to rīcībā esošo vai tām pieejamo vides informāciju ikvienam informācijas pieprasītājam, kas iesniedzis pieprasījumu.”

- 5 Šīs pašas direktīvas 4. panta “Izņēmumi” 2. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis var paredzēt, ka vides informācijas pieprasījumu noraida, ja informācijas izpaušana var kaitēt:

[..]

- c) tiesvedībai, jebkuras personas tiesībām uz taisnīgu tiesu [...]

[..].”

Austrijas tiesības

- 6 Direktīva 2003/4 valsts tiesībās ir transponēta ar Federālo likumu par piekļuvi vides informācijai [*Bundesgesetz über den Zugang zu Informationen über die Umwelt (Umweltinformationsgesetz), BGBl. 495/1993*] pamatlietas faktu rašanās laikā spēkā esošajā redakcijā (turpmāk tekstā – “*UIG*”).
- 7 Saskaņā ar *UIG* 4. panta 2. punktu informācija par tādiem vides elementiem kā, piemēram, ūdeņu stāvoklis ir brīvi pieejama.
- 8 *UIG* 6. panta 2. punktā ir noteikts:
“Cita vides informācija, kas nav minēta 4. panta 2. punktā, ir jāpaziņo, ja tās izpaušana nekaitē:
[..]
7) tiesvedībai, jebkuras personas tiesībām uz taisnīgu tiesu [..].”

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

- 9 2012. gada novembra sākumā intensīvas lietavas izraisīja Dravas [*Drau*] upes līmeņa celšanos šīs upes Austrijas tecējuma daļā. Spēcīgie plūdi izraisīja būtiskus materiālus zaudējumus, it īpaši apdzīvotajās vietās pie šīs upes krastiem.
- 10 Pamatojoties uz ziņām plašsaziņas līdzekļos, saskaņā ar kurām plūdu izcelšanos būtiski esot ietekmējusi nepienācīga slūžu manevrēšana, *Staatsanwaltschaft Klagenfurt* (Klāgenfurtes prokuratūra) pret attiecīgo slūžu uzraugu ierosināja kriminālizmeklēšanu.
- 11 Vēlēdamies iegūt informāciju, kas ļautu noskaidrot apstākļus, kādos notikusi ūdenslīmeņa celšanās, *F. Stefan* 2012. gada 26. novembrī nosūtīja *Bundesministerium* informācijas pieprasījumu par Dravas ūdenslīmeņa un caurteces datiem pie *Rosegg-St Jakob, Feistritz-Ludmannsdorf, Ferlach-Maria Rain* un *Annabrück*e spēkstacijām laikā no 2012. gada 30. oktobra līdz 12. novembrim.
- 12 *Bundesministerium* 2013. gada 8. martā pieņēma lēmumu par atteikumu sniegt šo informāciju. Šis lēmums par atteikumu tika pamatots ar faktu, ka pieprasītās informācijas izpaušana varētu nelabvēlīgi ietekmēt ierosināto kriminālprocesu un attiecīgo personu izredzes uz lietas taisnīgu izskatīšanu, tādējādi vides informācija nevarot tikt izpausta līdz šī kriminālprocesa pabeigšanai.
- 13 Izskatīdama sūdzību par šo atteikuma lēmumu, iesniedzējtiesa norāda, ka Austrijas tiesības nepieļauj *UIG* 6. panta 2. punkta 7. apakšpunktā paredzēto atteikuma pamatu piemērot *F. Stefan* informācijas pieprasījumam, jo saskaņā ar šo normu attiecīgais atteikuma pamats nav piemērojams šī paša likuma 4. panta 2. punktā paredzētajai vides informācijai, uz kuru attiecas *F. Stefan* 2012. gada 26. novembrī iesniegtais pieprasījums. Kā norāda minētā tiesa, Austrijas likumdevējs tādējādi ir tikai daļēji izmantojis iespējas, kuras saskaņā ar Direktīvas 2003/4 4. panta 2. punktu dalībvalstīm ļauj reglamentēt vides informācijas izpaušanas atteikumu.
- 14 Taču iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai gan *UIG* 4. panta 2. punktā valsts iestādei ir noteikts pienākums apmierināt *F. Stefan* informācijas pieprasījumu, izrādās, ka pieprasīto ziņu izpaušanai varētu būt nelabvēlīga ietekme uz slūžu uzrauga izredzēm panākt lietas taisnīgu izskatīšanu, kā tas paredzēts Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. pantā vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Pamattiesību harta”) 47. panta otrajā daļā.

- 15 Minētā tiesa uzskata – tā kā Direktīvā 2003/4 dalībvalstīm nav noteikts pienākums noraidīt vides informācijas pieprasījumu gadījumā, ja šādas informācijas izpaušana var kaitēt jebkuras personas tiesībām uz taisnīgu tiesu, bet tās 4. panta 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā ir vienīgi atļauts paredzēt šādu noraidījumu, šī direktīva dalībvalstīm ļauj veikt pasākumus, kas nav saderīgi ar Eiropas Savienībā aizsargātajām pamattiesībām, un tādējādi šī direktīva ir nesaderīga ar Pamattiesību hartas 47. panta otro daļu.
- 16 Šādos apstākļos *Unabhängiger Verwaltungssenat Wien* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Par [Direktīvas 2003/4] spēkā esamību: vai visas [šīs direktīvas] daļas ir spēkā, it īpaši ņemot vērā [Pamattiesību hartas] 47. panta otrajā daļā ietvertos priekšrakstus?
- 2) Par [Direktīvas 2003/4] interpretāciju: gadījumā, ja Tiesa atbild apstiprinoši uz jautājumu par visas [Direktīvas 2003/4] vai [tās] daļu spēkā esamību, ciktāl un pie kādiem nosacījumiem [šīs] direktīvas tiesību normas atbilst [Pamattiesību hartas] tiesību normām un LES 6. pantā ietvertajiem priekšrakstiem?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 17 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu, ja uzdotais prejudiciālais jautājums ir identisks jautājumam, par kuru Tiesa jau ir sniegusi nolēmumu, ja atbilde uz šādu jautājumu skaidri izriet no judikatūras vai ja atbilde uz uzdoto prejudiciālo jautājumu nerada nekādas pamatotas šaubas, Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklaušanās jebkurā brīdī var lemt, izdodot motivētu rīkojumu.
- 18 Šī procesuālā tiesību norma ir jāpiemēro šajā lietā.

Par pieņemamību

- 19 Francijas valdība izsaka šaubas par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, jo tās ieskatā iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi nav lietderīgi tajā ierosinātās lietas atrisināšanai.
- 20 Pēc minētās valdības domām, pamatlietas iznākums nebūtu citāds, ja Austrijas tiesību aktos būtu noteikts, ka pamats par jebkuras personas tiesībām uz taisnīgu tiesu ir piemērojams vides informācijas izpaušanai, kā, piemēram, par Dravas ūdenslīmeni un caurteci, par ko ir strīds pamatlietā.
- 21 Pamatlietas kontekstā tā nav informācijas izpaušana pati par sevi, kas varētu kaitēt apsūdzētās personas tiesībām uz taisnīgu tiesu, bet gan šīs informācijas nepareiza izmantošana plašsaziņas līdzekļos.
- 22 Šī valdība, atsaukdamās uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2012. gada 28. septembra sprieduma lietā *Ressiot u.c. pret Franciju* (Nr. 15054/07 un 15066/07) 110.–112. punktu, norāda, ka tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu principam nav pretrunā apstākļi, ka plašsaziņas līdzekļi var izplatīt uzticamu un precīzu, kā arī uz pareiziem faktiem balstītu informāciju, kas ir saistīta ar notiekošu kriminālprocesu, ja vien to izteikumos šis princips tiek ņemts vērā.
- 23 Tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu iespējamais aizskārums attiecīgās vides informācijas izpaušanas dēļ nemaz nav tik skaidrs, jo tā nav informācija, kas pati par sevi var inkriminēt attiecīgo personu.

- 24 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka valsts tiesas iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu var atzīt par nepieņemamu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamata tiesvedības faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesas rīcībā nav faktisko un tiesisko elementu, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (it īpaši skat. spriedumu *Belvedere Costruzioni*, C-500/10, EU:C:2012:186, 16. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Francijas valdības argumentācija par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību ir balstīta uz pieņēmumu, ka vides informācijas izpaušana tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, nerada tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu pārkāpumu Pamattiesību hartas 47. panta otrās daļas izpratnē.
- 26 Taču šāds novērtējums ir iesniedzējtiesas kompetencē. Turklāt tai ir nepieciešama interpretācija par minēto Pamattiesību hartas noteikumu, par ko iesniedzējtiesa šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai nav vaicājusi.
- 27 Šādos apstākļos nav uzskatāms, ka jautājumiem acīmredzami nav nekāda sakara ar īstenību vai pamatlītas strīda priekšmetu vai ka problēma ir hipotētiska.
- 28 Tādējādi lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 29 Iesniedzējtiesa ar jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, būtībā lūdz atbildēt, vai, ņemot vērā LES 6. pantu un Pamattiesību hartas 47. panta otro daļu, Direktīva 2003/4 ir spēkā.
- 30 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Pamattiesību hartas 51. panta 1. punktu hartā garantētās pamattiesības ir jāievēro, ja valsts tiesiskais regulējums ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā (šajā ziņā skat. spriedumu *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 21. punkts).
- 31 No tā izriet, ka dalībvalstīm, ieviešot Direktīvu 2003/4, ir pienākums ievērot tostarp Pamattiesību hartas 47. panta otro daļu.
- 32 Runājot par jautājumu, vai šajā direktīvā, it īpaši tās 4. panta 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, dalībvalstīm ir atļauts neievērot šo pienākumu, kas izriet no Savienības primārajām tiesībām, jāatgādina, ka Savienības sekundāro tiesību aktu teksts, ciktāl tas ir iespējams, ir jāinterpretē tā, lai tas būtu saderīgs ar Līgumu tiesību normām un vispārīgajiem Savienības tiesību principiem (it īpaši skat. spriedumu *Lietuvos geležinkeliai*, C-250/11, EU:C:2012:496, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Atsauce uz jebkuras personas tiesībām uz taisnīgu tiesu Direktīvas 2003/4 4. panta 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā dalībvalstīm atļauj noteikt izņēmumu no pienākuma izpaust vides informāciju tieši tāpēc, lai tās, ja apstākļi to paredz, spētu ievērot Pamattiesību hartas 47. panta otrajā daļā noteiktās tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.
- 34 Turklāt, pat pieņemot, ka dalībvalsts šādu izņēmumu nav paredzējusi savā tiesiskajā regulējumā, ar kuru transponēta Direktīva 2003/4, kaut gan šādu vajadzību paredz apstākļi, lai tiktu ievērota Pamattiesību hartas 47. panta otrā daļa, jāatgādina, ka dalībvalstīm minētās direktīvas 4. panta 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā piešķirtā rīcības brīvība katrā ziņā ir jāizmanto atbilstoši minētā Pamattiesību hartas panta prasībām (šajā ziņā skat. spriedumu *Parlaments/Padome*, C-540/03, EU:C:2006:429, 104. punkts).

- 35 Tā kā pienākums savu kompetenču ietvaros nodrošināt Savienības tiesību normu ievērošanu attiecas uz visām dalībvalstu iestādēm, tostarp pārvaldes un tiesu iestādēm, pēdējām tādā lietā kā pamatlīeta, ja ir izpildīti nosacījumi par Pamattiesību hartas 47. panta otrās daļas piemērojamību, ir pienākums nodrošināt minētajā pantā garantēto pamattiesību ievērošanu (šajā ziņā skat. spriedumu *Byankov*, C-249/11, EU:C:2012:608, 64. punkts).
- 36 Šādos apstākļos nav pieļaujama tāda Direktīvas 2003/4 interpretācija, ka tajā dalībvalstīm atļauts veikt pasākumus, kas nav saderīgi ar Pamattiesību hartas 47. panta otro daļu vai LES 6. pantu. Tāpēc šī direktīva nav spēkā neesoša minēto divu normu dēļ.
- 37 Ņemot vērā iepriekš minēto, jāsniedz atbilde, ka, izvērtējot uzdotos jautājumus, nav tikuši konstatēti apstākļi, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2003/4 spēkā esamību.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 38 Attiecībā uz pamatlīetas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

Izvērtējot uzdotos jautājumus, nav tikuši konstatēti apstākļi, kas varētu ietekmēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvas 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu spēkā esamību.

[Paraksti]